

Ek (Fotograf, Harita, Resim, Belgeler)

1. Alihan Töre Saguni. 1960'lı yıllar.

۲ نچی ترکستانه استریلکاواي ديويزيانينك وايئى كامانداوايه سى ايلان
 مسلمان عسكريه نينك عسكرباشى سى محمد امين بيك نينك قلغان اتقايئى مضمونى
 بزلاركا نوبانداكى قول قويغوجىلار برطرفدن ۲ نچى تركستان استريلكاواي
 ديويزيانينك خجالتىلار و پرووكتين راحالكي و ديويزيانينك وايئى فالتىيچكى گل
 ميسارى اسليغيتلا تركستان فرونت نينك ريوالونسيانئى و قمتى صاويئى ييريلغان
 فرمايشلريغه موازى ۲ نچى طرف مسلمان عسكريه نينك عسكرباشى سى محمد امين
 بيك قىلورسز اوشبو اتقائى شول خصوصيه كم منكه محمد امين بيك اوز عسك
 رى و قورباشىم و معاون لاريم اوشبو ييريلغان اوزلرئى قبوللريغه موازى احتفال
 نى اقرار قىلماق صاويئى حكومئى تعقيلاب مذكور غه دبانتليك بخزمكبارى
 بولوب بو يرغان فرمايشى و بو بروقتلرئى بئىده سى شرطلريغه قراب بجا
 كىلتورامان چئانمى.

[۱] صاويئى حكومئى تركستان و وايئى نينك نبريكوبيلينك تشكلات قىلغاندا
 معنت قىلابورغان ققراينيك حقوقى معائنات قىلوب شريعت نينك اصولى صاويئى
 نورادور و شريعت غه قراب عمر اونكازماتى غه حق ييزدور بعنى مسلمانلار نيك
 عادت غه قراب عمل قىلادور.

[۲] اطرابيغه دايم نورادورغان جاي نىسكان نعين لاندور
 (۲) صاويئى حكومئى نينك داخله و خارجه نىشن لرئى و نئينده فرغانه مضا
 نازده باشق فرونت غه چىقماي فرغانه نى اوزده معانظا قىلماقلى اوز نىم غه آلەن
 (۳) اطرابيغه خدمت قىلابورغان روس طالبلار غه حق ييرىلمىب مذكورلار
 اوزلرى خدمت قىلان بىب خوادىلار اطرابيغه قالدورلار

[۳] اوشبو نينك ۱۳ نچى مارتن قالدورماي اوزىم معاون لاريم ايلان ريوالو-
 نسيانئى وايئى صاويئى نينك آلديغه نايىلكيئى كورسانكلى تابكئىده چىقماي بىب

مسلمان عسكريه نينك عسكرباشى سى محمد امين بيك.

اشتابينيك: نايىلكى يىلكين قول لارين قويوب مېر باستىلار.

Текст отъ Түркістандәй Републикасының Советтәк Федерация

7 Mart 1920 de Medeminbek'le yapılan antlaşmanın Özbekçeden tercümesi
(Metnin aslı Bolşevik Ruslar tarafınca Arap imlasıyla bastırılarak dağıtılmıştır)

2. Türkistan İstrilkovoy Diviziyanın Voyenniy Komandovaniyesi ile Müslüman Askeriyenin asker başı Muhammet Emin Bek'in yaptığı ittifakin içeriği:

Bizler, aşağıda imzaları bulunan taraflardan ilki 2. Türkistan İstrilkovoy Diviziya naçalniki Viruvkin Roholskiy ve Diviziya Voyenniy Faiitçeskiy komiseri Slifçinko, Türkistan Frontu Voenmy Sovyetinin verdiği talimata uygun olarak, ikinci taraftan ise Müslüman Askeriyenin asker başı Muhammet Emin Bek, işbu **ittifakı** akdediyoruz. Ben, Muhammet Emin Bek, kendi askerlerim ve korubaşım ve yardımcılarımın bu hususta göstermiş oldukları kabullerine uygun olarak törenle bildiriyorum ki; Sovyet hükümetini tahkik ederek, onun diyanetli bir hizmetkârı olacağım ve emrettikleri fermanlarla buyruklarını aşağıdaki şartlarıma göre yetire getireceğim. Şöyle ki:

- 1] Sovyet hükümeti, Türkistan Eyaletinin yaşantısını düzenlerken, çalışan fakirlerin haklarını muhafaza ederek şeriat kurallarını devamlı olarak koruyacak ve şeriata göre hüküm verilmesine hak tanıyacak; yani, Müslümanlığın adetlerine göre amel edecektir.
- 2] Atradım'a daimi ikamet yeri olarak Nemangan tayin edilecektir.
- 3] Sovyet hükümetinin dahili ve harici düşmanlarından muhafaza edilmesi hususunda, bu işin geçici olarak yapıldığı Fergana cephesinden diğer bir fronta geçmeksizin sadece Fergana'da yapılması konusundaki sorumluluğu üzerime alıyorum.
- 4] Atradımda hizmet eden Rus asıllılar hizmetten affedilecek, bunlar kendiliklerinden hizmete devam etmek isterlerse atradımda kalacaklardır.
- 5] Bu yılın 13 Martından geç olmamak üzere bizzat kendim yardımcılarımı birlikte, kendisine tabi olduğumu göstermek için Taşkent'e giderek rivolutsionniy voyenniy sovyetin huzuruna çıkacağım.

Müslüman Askeriye asker başı Muhammet Emin Bek

İştâb'ın naçalniği Bilkin, imza ederek mühürlerini bastılar.

Rusya Sovyet Federasyonu Türkistan Cumhuriyeti Matbaası

Kaynak: Fritz Vviielfort, *Turkestanisches Tagebuch 6 Jarhe im Russisch - Zeutralasien Vviielheim Braumüller Universitats, Verlagsbuchhandlung, Wien und Leipzig, 1930, s.324 (272-273).*

METİNDEKİ RUSÇA KELİMELERİN AÇIKLAMASI:

- istrilkovay** [*doğrusu strelkoviy*] - Avcı.
diviziya - Tümen.
voyenniy - Askerî.
komandovaniye - Kumandanhk.
naçalnik - Başkan, âmir.
sovyet - Sovyet, şûra, konsej.
front-Cephe.
revolutsionny [revolyutsionniy] - İnkılabî, devrimsel.
atrad [otryad] - Müfreze.
iştâb [ştâb] - Kurmay.
faiitçeskiy [politçeskiy] - Siyasî.

METİNDEKİ KİŞİ ADLARININ DOĞRU YAZILIŞLARI:

- Viruvkin** - Veryovkin (*doğrusu*) **Roholskiy** - Rohalskiy
Slifçinko- Slivçenko **Bilkin** -Belkin

3. Medeminbek'le yapılan antlaşmanın tercümesi.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ
 صَلَاةً تُنَجِّنَا بِهَا مِنْ جَمِيعِ الْأَهْوَالِ وَالْآفَاتِ وَتَقْضِي
 لَنَا بِهَا جَمِيعَ الْحَاجَاتِ وَتُطَهِّرُنَا بِهَا مِنْ جَمِيعِ
 الْمَسِيَّاتِ، وَتَرْفَعُنَا بِهَا أَعْلَى الدَّرَجَاتِ وَتَبْلِغُنَا بِهَا
 أَقْصَى الْغَايَاتِ مِنْ جَمِيعِ الْخَيْرَاتِ فِي الْحَيَاةِ وَبَعْدَ
 الْمَمَاتِ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ. حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ
 الْوَكِيلُ، نَعْمَ الْمَوْلَى وَنَعْمَ النَّصِيرُ، غُفْرَانِكَ رَبَّنَا
 وَالْيَكْمُ الْمَصِيرُ

SALATEN TÜNCİNA

LÂTİNCESİ

"Allâhümme salli alâ seyidînâ Muhammedin ve alâ âli seyidînâ Muhammed .Salâten Tüncinâ bihâ min cemil ahvâli ve'l-âfât (Bunu derken avuçlar ters çevrilir) Ve takdi lenâ bihâ cemial' hâcât .Ve tütahhirunâ bihâ min cemii's-seyyiât. Ve terfeunâ bihâ indeke a'ledderecat ,Ve tübelliğuna bihâ aksa'l ğâyât.Min cemii'l-hayrâti fil hayâti ve ba'del memât .Amin yâ mücibeddeavât ve'l-ham-dü lillâhi rabbi'l -âlemin ".Amin denilir ,eller yüze sürülüp dua bitirilir

MANASI

Allah'ım! Efendimiz Muhammed'e (sav) ve onun ehli beytine salât et. Bu salâvat o derece değerli olsun ki: Onun hürmetine bizi bütün korku ve belalardan kurtarsın. Bizim ihtiyaçlarımızı o salâvat hürmetine yerine getirsin, bizi bütün günahlardan bu salâvat hürmetine temizlersin, o salâvat hürmetine bizi derecelerin en üstüne yüceltirsın, o salâvat hürmetine hayatta ve öldükten sonra düşünölebilecek bütün hayırlar konusunda gayelerin en sonuna kadar ulaştırsın. Ey merhametlilerin merhametlisi bize bunları merhametinle nasip et. Alla Tealâ bize kâfidir ve ne iyi bir dost, ne iyi bir vekildir. Ey Rabbimiz, senin mağfiretini dileriz, dönüş yalnız Sanadır.

4. "Salâten Tüncina" duası ("Salât-ı Münciye").

5. Doğu Türkistan haritası.

6. Alihan Töre Saguni. 1940'lı yıllar.

7. Alihan Töre'nin büyük oğlu Gaffarhan. 1940'lı yıllar.

8. Soldan sağa: Kasımcan Kamberi (Yarkent valisi), Nebican Yusufi (Hoten valisi), Seyfeddin Azizi, Abdülkerim Abbas, Asılhan (Alihan Töre'nin ikinci oğlu). 1940'lı yıllar.

9. Oturanlar (soldan sağa): Muhammedyar (Alihan Töre'nin üçüncü oğlu), Seyit Ahmet Yarkendi. Ayakta olanın kimliği tespit edilememiştir. 1940'lı yıllar.

10. Alihan Töre'nin ailesinin bir kısmı. Ayakta ortada: Büyük oğlu Gaffarhan. Sağda (fötr şapkalı): İkinci oğlu Asılhan. Ortada (kucığında bebek olan): Eşlerinden Keramet Hanım. Fotoğraf 1947 yılına aittir.

11. Alihan Töre, sürgünün ilk yıllarında Taşkent'te oğlu Muhammedyar ile.

12. Alihan Töre Saguni, doğduğu topraklar olan bugünkü Kırgızistan Cumhuriyeti'nin Issık-Ata beldesinde ağabeyi Alimhan Töre'yi (Alihan Töre'nin solunda siyah elbiseli) ziyareti esnasında.1953 yıl.

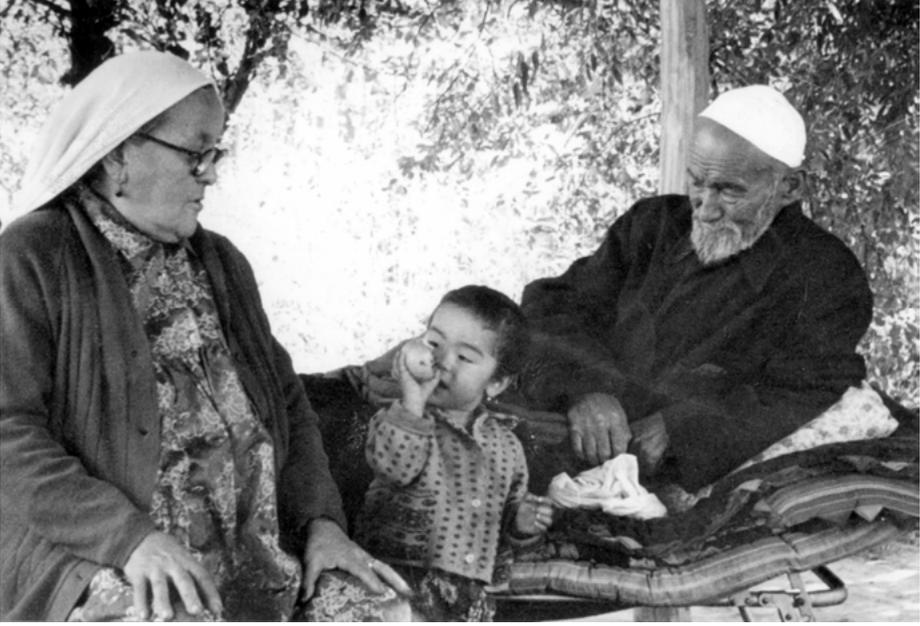
13. Soldan sağa: Alihan Töre Saguni, ikinci oğlu Asilhan, ikinci oğlu Kutlukhan, yeğeni Yusufhan (sağ arkada) ve büyük oğlu Gaffarhan. 1960'lı yıllarda.

14. Alihan Töre Saguni. 1970'li yılların başında damadı, oğulları (Asilhan ve Ahmetyar), yeğeni ve torunu ile beraber bahçede.

15. Uygur vatanperverlerinden Yusubek Muhlisov Alihan Töre'yi ziyaret ediyor. 1970'li yılların başı.

16. Alihan Töre Saguni hayatının son yıllarında eşi Keramet Hanım ve torunu Handane ile bahçede.

17. Alihan Töre Saguni torunu Handane ile (1975 yılı).

18. Alihan Töre Sağunî'nin tabutu omuzlar üzerinde (29.02.1976).

19. Alihan Töre Saguni'nin Şeyh Zeynüddin Baba kabristanındaki ebedi istirahatgâhı (Taşkent).

